

Asia: VN/7850/2021

Kuluttajaluottojen tilapäisen hintasääntelyn toimivuus ja vaikutukset

Lausunnonantajan lausunto

Miten väliaikainen sääntely (suoramarkkinointikielto ja hintasääntely) on näkemyksenne mukaan toiminut? Onko sääntelyyn liittynyt erityisiä tulkintaongelmia? Onko sääntelyn noudattamisessa ilmennyt puutteita?

Oikeusministeriö on pyytänyt tietosuojavaltuutetun toimistolta lausuntoa kuluttajansuojalain (38/1978) väliaikaisen 7 luvun 13 b §:n kuluttajaluottojen suoramarkkinointikiellon toimivuudesta ja vaikutuksista. Kiitämme mahdollisuudesta lausua asiassa.

Väliaikaista kuluttajaluottojen suoramarkkinointikieltoa on valvonut kilpailu- ja kuluttajavirasto. Tietosuojavaltuutetun toimisto ei siten ole ollut toimivaltainen käsittelemään sille tehtyjä kuluttajaluottojen suoramarkkinointia koskevia kanteluita 1.7.2020 alkaen. Tietosuojavaltuutetun toimisto on siirtänyt 1.7.2020 jälkeen tietosuojavaltuutetun toimistoon vireille saatetut kaksi kantelua kilpailu- ja kuluttajaviraston käsiteltäväksi. Koska tietosuojavaltuutetun toimisto ei ole ollut toimivaltainen valvontaviranomainen käsittelemään kuluttajaluottojen suoramarkkinointia koskevia kanteluita edellä mainittuna aikana, ei tietosuojavaltuutetun toimisto voi esittää arvioita siitä, kuinka väliaikainen sääntely on toiminut.

Minkälaisia vaikutuksia väliaikaisella sääntelyllä on näkemyksenne mukaan ollut? Onko sääntely esim. vaikeuttanut luotonsaantia, ja jos on, niin minkälaisilla asiakasryhmillä? Oletteko havainneet muutoksia luottomarkkinoilla (esim. uusia luottotuotteita)?

Tietosuojavaltuutetun toimisto ei ole ollut toimivaltainen valvontaviranomainen käsittelemään kuluttajaluottojen suoramarkkinointia koskevia kanteluita edellä mainittuna aikana, joten tietosuojavaltuutetun toimisto ei voi esittää arviotaan väliaikaisen sääntelyn vaikutuksista.

Olisiko tiukempaa sääntelyä näkemyksenne mukaan syytä jatkaa, ja jos olisi, missä muodossa ja miten pitkään?

Koronaviruspandemia ei ole edelleenkään helpottanut toivotulla tavalla ja viimeaikaiset poikkeusolot ovat vaikuttaneet kansalaisten taloudelliseen tilanteeseen. Näkemyksemme mukaan

pandemialla voi olla vaikutusta kansalaisten taloudelliseen tilanteeseen vielä pitkän aikaa. Katsomme, että kuluttajaluottojen väliaikaista suoramarkkinointikieltoa tulisi jatkaa vuoden 2021 loppuun asti.

Väliaikaisen sääntelyn jatkamista koskevassa hallituksen esityksessä (HE 234/2020 vp) on todettu, että pidemmällä aikavälillä tulisi selvittää tarpeita ja mahdollisuuksia tarkistaa hintasääntelyä pysyvämmiin. Erityistä huomiota tulisi tältä osin kiinnittää ennen 1.9.2019 tehtyihin jatkuvaa luottoa koskeviin sopimuksiin, jotka jätettiin 1.9.2019 voimaan tulleen hintasääntelyn soveltamisalan ulkopuolelle niissäkin tapauksissa, joissa kuluttaja tekee uusia nostoja hintasääntelyn voimaantulon jälkeen. Myös eduskunta totesi esityksestä antamassaan vastauksessa: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto arvioi huolellisesti kattavaan analyysiin ja kansainväliseen vertailuun pohjautuen, onko kuluttajaluottosääntelyä muutettava pysyvästi. Tässä arvioinnissa on erityisesti tarkasteltava tehokasta seuraamussääntelyä ja vanhojen, korkeakorkoisten luottojen saamista maltillisemman korkotason turvaavan sääntelyn piiriin.”

Mitä mieltä olette siitä, jos 20 %:n korkokatto ulotettaisiin pysyvästi koskemaan vanhoja jatkuvia luottoja (mukaan lukien hyödykesidonnaiset luotot)siltä osin kuin kyse on uusista nostoista?

Mainittu ei kuulu tietosuojavaltuutetun toimivaltaan.

Korhonen Mari-Ilona
Tietosuojavaltuutetun toimisto